

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 8. maaliskuuta 2018
(OR. en)

6931/18

CORDROGUE 26
SAN 78
RELEX 202

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	8. maaliskuuta 2018
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	6441/18
Asia:	Huumeita käyttäviin rikollisiin kohdistettavien pakkokeinoseuraamuksien vaihtoehdot – Neuvoston päätelmät (8. maaliskuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 8. maaliskuuta 2018 hyväksymät neuvoston päätelmät huumeita käyttäviin rikollisiin kohdistettavien pakkokeinoseuraamuksien vaihtoehdoista.

**Neuvoston päätelmät huumeita käyttäviin rikollisiin kohdistettavien
pakkokeinoseuraamuksien vaihtoehtoista**

Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan unionin jäsenvaltiot,

MYÖNTÄEN, että laittomien huumausaineiden käyttö ja huumeriippuvuus ovat kansanterveydellinen ongelma, joka edellyttää riittäviä ja tehokkaita henkilökeskeisiä terveydenhoito- ja sosiaalitoimenpiteitä, joilla kansanterveyttä sekä henkilöiden, perheiden ja yhteisöjen yleistä turvallisuutta voitaisiin parantaa kaikkialla Euroopassa;

KOROSTAEN JÄLLEEN jokaisen yksilön ihmisarvon, vapauden, demokratian, tasa-arvon, solidaarisuuden, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien sekä perusvapauksien kunnioittamista Euroopan unionin huumausainepolitiikan kehittämisessä ja täytäntöönpanossa;

MUISTUTTAEN, että Euroopan unionin tavoitteena on huumausaineiden kysynnän ja tarjonnan vähentäminen unionin alueella kokonaisvaltaisen, tasapainoisen ja näyttöön perustuvan huumausainepolitiikan avulla;

KOROSTAEN, että Yhdistyneiden kansakuntien kolmessa huumausaineiden torjuntaa koskevassa yleissopimuksessa valtioita kehoitetaan esittämään kansallisissa oikeudellisissa puitteissa ja sovellettavaa kansainvälistä oikeutta noudattaen, sekä tarvittaessa, rikostuomioille tai rangaistuksille vaihtoehtona hoitoa, koulutusta, jälkihoitoa, kuntoutusta ja yhteiskuntaan sopeuttamista niille huumausaineiden väärinkäyttäjille, jotka ovat syyllistyneet näissä yleissopimuksissa määriteltyihin rikkomuksiin;

MUISTUTTAEN, että Yhdistyneiden kansakuntien korkean tason julkilausumissa ja päätöslauselmissa korostetaan selkeää tarvetta lisätoimille, muun muassa tarvetta yksilöidä ja kehittää kustannustehokkaita ja näyttöön perustuvia vaihtoehtoisia lähestymistapoja ja harkitsemaan asianomaisissa tapauksissa tällaisten toimenpiteiden täysimääräistä täytäntöönpanoa lainvalvontaviranomaisten, rikosoikeus-, kansanterveys-, sosiaali- ja koulutusjärjestelmien sekä terveys- ja sosiaalipalvelujen toimittajien kesken sekä keräämään ja jakamaan tietoja, tutkimustuloksia ja parhaita käytäntöjä asianomaisten toimenpiteiden osalta;

TUNNUSTAEN, että huumeita käyttäviin rikollisiin kohdistettavat toimenpiteet rikostuomioiden tai rangaistusten, muun muassa vankeusrangaistusten vaihtoehtona ovat näyttöön perustuva ja perustavanlaatuinen tuki henkilöille, jotka tarvitsevat apua huumausaineiden käytön tai väärinkäytön vuoksi;

KOROSTAEN JÄLLEEN hoidon jatkuvuuden periaatteen merkitystä rikosoikeudellisten menettelyjen kaikissa vaiheissa sekä suhteellisuusperiaatetta kansallisissa politiikoissa, myös huumeita käyttävien rikollisten tekemien rikosten osalta;

MYÖNTÄEN, että huumeita käyttävien rikollisten vankeusrangaistusten vaihtoehdot voivat vähentää rikoksen uusimisen määriä ja keventää taloudellisia ja hallinnollisia rasitteita sekä sosiaalikustannuksia ja samalla lisätä sosiaalista osallisuutta;

KATSOEN, että toimia on aiheellista jatkaa, jotta voitaisiin varmistaa, että vaihtoehtoiset toimenpiteet sisällytetään kansainväliseen huumausainepolitiikkaan;

PANNEN MERKILLE, että komissio totesi vuoden 2016 raportissaan "Tutkimus huumarikosten ja huumeisiin liittyvän rikollisuuden pakkokeinoseuraamusten vaihtoehtoista"¹, että kaikilla jäsenvaltioilla on käytettävissään vähintään yksi vaihtoehtoinen toimenpide pakkoseuraamuksille ja joillakin on useampia ja että käytössä olevat vaihtoehdot liittyvät hoitoon. MUISTUTTAEN kuitenkin samalla, että tutkimuksessa tuotiin esille käytännön ja hallinnollisia esteitä eri jäsenvaltioissa olemassa olevien pakkoseuraamusten vaihtoehtojen käytölle ja että tarvittavat tiedot vaihtoehtoisten toimenpiteiden arvioimiseksi ja parantamiseksi, erityisesti tiedot, jotka koskevat toteutuneiden menettelyjen määrää ja niihin osallistuvien tarpeita, ovat rajalliset;

VIITATEN EU:n huumausainestrategiaan (2013–2020)² ja EU:n huumeidenvastaiseen toimintasuunnitelmaan 2017–2020³, joissa jäsenvaltioita kannustetaan kehittämään ja soveltamaan tarvittaessa ja oikeudellisten puitteidensa mukaisesti vaihtoehtoisia seuraamuksia pakkokeinoseuraamuksille, joita kohdistetaan huumeita käyttäviin rikollisiin, esimerkiksi koulutusta, sellaisen rangaistuksen lykkäämistä, johon yhdistetään hoito, tutkimuksen tai syytetoimien lykkäämistä, kuntoutusta ja hoitoa, jälkihoitoa ja yhteiskuntaan sopeuttamista;

¹ Tutkimus huumarikosten ja huumeisiin liittyvän rikollisuuden pakkokeinoseuraamusten vaihtoehtoista – laatinut RAND Europe Euroopan komission pyynnöstä toukokuussa 2016.

² EUVL C 402, 29.12.2012, s. 1–10.

³ EUVL C 215, 5.7.2017, s. 21–58.

PANNEN MERKILLE, että pakkoseuraamuksille vaihtoehtoisia menettelyjä voidaan soveltaa monenlaisiin rikoksiin, jotka tehdään huumeidenkäytön vuoksi, että monissa jäsenvaltioissa huumausaineiden käyttö ja/tai hallussapito henkilökohtaista käyttöä varten eivät ole rikkomuksia ja että jäsenvaltiot voivat määrätä tällaisia toimenpiteitä oikeudellisina seuraamuksina kaikissa huumeita käyttävien rikollisten tapauksissa asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti;

PANNEN MERKILLE, että erilaisten oikeudellisten kehysten ja tarpeiden vuoksi jäsenvaltioiden olisi mukautettava pakkoseuraamuksille vaihtoehtoisten toimenpiteiden hyväksyminen ja täytäntöönpano olosuhteidensa ja kansallisen lainsäädäntökehyksensä mukaisesti;

MUISTUTTAEN, että tällaisten toimenpiteiden täytäntöönpanon tukena olisi oltava EU:n tason lisätutkimuksia, joiden tarkoituksena on antaa luotettavaa ja verrattavissa olevaa tietoa niiden soveltamisesta;

MYÖNTÄEN, että käsite "pakkoseuraamusten vaihtoehdot" voisi jäsenvaltioiden kansallisesta lainsäädännöstä riippuen tarkoittaa myös vaihtoehtoja, jota käytetään huumeita käyttäviin rikollisiin kohdistettavien perinteisten rikosoikeudellisten toimenpiteiden sijasta tai ohella;

MYÖNTÄEN, että jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluu kehittää ja hyväksyä kansallisia rikosoikeudellisia politiikkoja ja lakeja, jotka koskevat huumausainerikosten ja niistä aiheutuvien seuraamusten määrittelyä SEUT 83 artiklan mukaisesti, ja MUISTUTTAEN samalla, että SEUT 168 artiklan mukaisesti Euroopan unioni täydentää huumausaineiden aiheuttamien terveyshaittojen vähentämiseen tähtäävää jäsenvaltioiden toimintaa, johon kuuluu tiedotus- ja ehkäisemistoimia;

NEUVOSTO

1. KOROSTAA, että jäsenvaltioiden on kehitettävä ja käytettävä tarvittaessa ja oikeudellisten puitteidensa mukaisesti vaihtoehtoisia toimenpiteitä pakkokeinoseuraamuksille, joita kohdistetaan huumeita käyttäviin rikollisiin; näiden toimenpiteiden tarkoituksena ehkäistä rikoksia, vähentää rikosten uusimista ja parantaa rikosoikeusjärjestelmän tehokkuutta sekä pyrkiä samalla vähentämään terveyshaittoja ja minimoimaan sosiaaliset riskit.
2. KANNUSTAA jäsenvaltioita tarvittaessa ja kansallisen lainsäädäntönsä puitteissa kehittämään ja edistämään huumeita käyttäviin rikollisiin kohdistettavien pakkoseuraamusten vaihtoehtoisiksi kehitettyjen toimenpiteiden, kuten koulutuksen, (rangaistuksen lykkäämisen sekä) hoidon, tutkinnan tai syytetoimien lykkäämisen, kuntoutuksen ja hoidon, jälkihoidon ja yhteiskuntaan sopeuttamisen saatavuutta, tehokasta täytäntöönpanoa, seurantaa ja arviointia.
3. MUISTUTTAA, että nämä toimenpiteet voidaan toteuttaa huumeita käyttävien rikollisten tekemiä rikoksia koskevien menettelyjen eri vaiheissa, tarpeen mukaan muun muassa oikeudenkäyntiä edeltävän lausunnon antamisen yhteydessä sekä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
4. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita tarkastelemaan kansallisten politiikkojen puitteissa olemassa olevia tietoja tällaisten toimenpiteiden täytäntöönpanosta ja jakamaan ne asianomaisten eurooppalaisten ja kansallisten raportoivien viranomaisten ja valvontajärjestelmien kanssa.
5. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita lisäämään esimerkiksi koulutuksen avulla tietoisuutta näiden toimenpiteiden saatavuudesta ja tehokkaasta käytöstä sekä tukemaan yhteistyötä kansallisten poliittisten päättäjien sekä lainvalvonnan, rikosoikeuden, kansanterveyden, sosiaalialan ja koulutuksen ammattilaisten kanssa sekä tarvittaessa huumeita käyttävien rikollisten tukihenkilöiden kanssa.
6. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita sekä Euroopan unionin toimielimiä, virastoja ja elimiä tehostamaan kansainvälistä yhteistyötä edistämällä ja jakamalla EU:n ulkopuolisten maiden kanssa hyviä käytäntöjä pakkoseuraamuksille vaihtoehtoisten toimenpiteiden käytöstä sekä todisteita tällaisten toimenpiteiden tehokkuudesta.

7. KEHOTTA A EMDCCA:ta valvomaan edelleen toimenpiteitä sekä vaihtamaan tietoja tällaisten toimenpiteiden täytäntöönpanosta ja kehittämisestä, tehokkuudesta sekä kustannustehokkuudesta sekä vaihtamaan niitä koskevia parhaita käytäntöjä, ja lisäksi KEHOTTA A komissiota tukemaan tätä työtä.

8. MUISTUTTA A komission velvollisuudesta laatia EU:n huumausainestrategian (2013–2020) ja huumeidenvastaisen toimintasuunnitelman 2017–2020 täytäntöönpanosta yleinen arviointi, jossa on muun muassa otettava huomioon havainnot, joita pakkoseuraamuksille vaihtoehtoisista menettelyistä on saatu.